

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Chemarea dela Caransebeș.

Prea Sfințitul Episcop al Caransebeșului, Dr. M. E. Cristea, publică în »Foaia Diecezană» de Duminica trecută, un foarte călduros și luminat apel, chemare cătră toată obștea credincioasă a Episcopiei Sale, — ca aceea să-i vină într'ajutor a înlătura o veche și arzătoare lipsă a acestei episcopii: de a avea și ea un seminar diecezan pentru creșterea și mai buna pază și îngrijire a tinerilor clerici și pedagogi, a viitorilor preoți și învățători.

Diecezele surori, dela Arad și Sibiu, are fiecare câte o potrivită zidire. Și singură dieceza Caransebeșului e silită a-și crește tinerii clerici și pedagogi și azi, lăsându-i în voia sortii prin cuartirele de prin oraș.

Multe sunt, nu numai asta, lipsurile diecezei de Caransebeș. Că ea a răsărit și s'a înălțat din inima bună și năzuința tare a fericitilor contemporani ai Metropolitului Șaguna, — dar s'a trezit înființată și de tot neînștrată, încât abia putea, și și azi abia poate, face față la multele și marile trebuințe ale ocîrmuirii unei dieceze.

Dar între multele ei lip-suri, cea mai arzătoare e asta una: ridicarea unui Seminar, care să adăpostească pe tinerii ce să pregătesc a fi viitori preoți și învățători, — cari ținuți la un loc, într'un seminar, pot fi altfel supraveghiați, disciplinați, păziți, de câte rele toate.

Și Prea sfințitul Arhiepiscop Cristea această lipsă a diecezei Sale ar dori s'o vadă mai curînd și mai întii înlăturată.

Caldă chemare a Păstorului ce nizuește spre tot ce e bun, nobil și de folos bisericii și neamului seu, — va fi cetită în Dumineca Floriilor în toate bisericile din dieceza Sa. Noi atragem de pe acum luarea aminte a cetitorilor foilor noastre din acea dieceză, asupra acestei nobile chemări, și îndemnăm

pe toți a să face unul fiecare apostol viu și zelos al cuvîntului arhiepiscopului lor, și premergînd inșiși cu pildă bună, cu jertfire pentru scopul sfînt: să răspundă glasului chemător prin trimiterea de cît mai frumoase colecte (adunări de ajutoare), — așa ca bunul lor Arhiepiscop să-și poată vedea cît mai repede visul întrupat, — nu numai pentru că Lui i-s'ar face o plăcere prin asta, — ci că propriilor fii și propriului popor, bine să face. Din tineri cît mai bine păziți, vor ieși preoți și învățători cît mai aleși, pildă de viață în bună rînduială, — iar pe urma păstoririi astorfel de oameni, și poporul să înalță în toate privințele.

Tare mult am dori, ca o astfel de chemare să nu aflu răsunset numai între hotarele diecezei pe care o privește, ci chiar și în afară de ea, în toate părțile locuite de credincioși, frați ai celor dela Caransebeș. De aceea noi facem frățască chemare cătră toți cetitorii noștri, să arate că și ei, și din depărtări, au auzit chemarea bunului Arhiepiscop dela Caransebeș, și înțeleg năzuința lui de-a ridica dieceza sora cea mai săracă, și cu toții îi vin într'ajutor. Dacă cei dela Caransebeș sunt datori a da cît mai mult, noi să dăm cît ne lasă inima de bunăvoie.

Și fiindcă nici odată noi nu voim să fim oamenii vorbelor numai, ci dorim ca peste tot locul vorbele să fie urmate de fapte, — redacția »Libertatea» trimite din puținul său 25 cor. ca răspuns la chemarea iubitului arhiepiscop dela Caransebeș, — și rugăm pe cetitorii noștri, să ne urmeze. Că mulți cunoscuți și buni stimători are P. S. Sa Dr. Cristea în preoțimea și inteligența din Ardeal și din Ungaria. Arate-și fiecare stima față de P. S. Sa prin un răspuns potrivit la chemarea Lui!

UNELE—ALTELE

Școală de fete la Arad.

La Arad avem demult înființată o școală de fete, la fel cu cea dela Sibiu, ca școală civilă. Școala o susține cu jertfe însemnate »Reuniunea femeilor române» din Arad și comitat, — dar în lipsa unui local mai potrivit, școala a fost pîn'acum adăpostită în case puțin răspunzătoare trebuințelor unei școli de felul ei.

De ani de zile »Reuniunea femeilor române» aradane face, sub conducerea inimoasă și plină de zel a mult stimatei d-ne Letiția Dr. Oncu, sforțări mari pentru adunarea de bani, ca să zidească acestei școale o casă potrivită, un internat vrednic de orașul Arad și de numele Românilor din Arad și din comitat. A arangiat o loterie în folosul fondului de zidire, a cerut ajutorul obștei, apoi a băncii »Victoria», — și Dzeu a încununat năzuințele frumoase ale Reuniunii cu izbîndă așa de mare, cum nici nu să nădăjduia: fericita Reuniune ajunge a-și vedea întrupat visul mai repede decum ea însași credea! Iar puțința asta i-au dat-o mai ales trei spriginuri puternice: Loteria arangiată de comitet, apoi nobilul dar al băncii »Victoria», care anul trecut i-a votat Reuniunii în acest scop 50.000 cor. și pe urmă, ca coroană de aur: darul princiar al binefăcătorului Vasile de Stroescu, — care a dat singur 100.000 cor. în scopul zidirii școalei.

Azi comitetul Reuniunii e în fericita stare a putea vesti, că în curînd să va apuca de zidirea noului internat, care va fi o fală pentru neam, la Arad!

Nobilă a fost Reuniunea în îngrijirea de viitorul acestei școale atunci, cînd s'a hotărit, că zidirea însași s'o treacă în proprietatea bisericii gr-or. române din Arad, dacă episcopia li pune la îndemînă un loc frumos ce li are, care e foarte potrivit spre acest scop.

Și Conzistorul din Arad, aflăm că s'a hotărit a face și din partea sa jertfa bună în scopul creșterii tinerelor fete române la Arad: a hotărit că dă prețiosul loc pentru scopul zidirii numitei școli.

E împlinirea unul gînd frumos care de mult bate capetele bine cugetătoare la Arad.

Fie pomenită cu laudă înțelegera la care măritul Conzistor s'a

dat cu Reuniunea femeilor și, mînd în mînd, fac un lucru prea frumos, al cărui viitor îl îngrădesc cu înțelepciune prin felul cum l'au rînduit.

Aducerea aminte

de datorința nobilei jertfiri.

Trimițîndu-ne abonamentul pe un an de zile, fratele nostru Aron Russu, de fel din Bulzești (în Munții Apuseni), a pus cu 5 cor. mai mult, peste prețul abonamentului, scriindu-ne că acești bani să-i trimitem din partea dsale gimnasiului din Brad, ca ajutor pentru scopul cultural ce urmărește. Căci dorința mea plăcută este — să jertfesc cît de puțin din micul meu câștig pentru astfel de scopuri, dorind și chemînd pe frații mei Români de pretutîndeni, cu stare mai bună, să jertfească ei mai mult, în măsura bunăstării lor. Căci mă uit la alte națiuni, cum își ajută așezămintele scumpe ale lor, și ar trebui să învățăm și noi odată a face ca ei!.

Fie primită cu bine jertfa ce aduci și cuvintele bune tale inimi aflu răsunset în mii și mii de inimi și de acolo din America, și de aici de pe la noi!

Dr. Vajda, la cuvînt în dietă.

În ședința de Marți, 21 Martie, dl Dr. Al. Vaida-Voevod, deputatul Arpașului, a ținut în dieta din Pesta o mare vorbire, în care a luat în cercetare politica guvernului și arătările ei în țară, și a vorbit și de votul universal, pe care partidul național român îl cere cu tărie.

Din vorbirea dlui Dr. Vajda, dăm spicuire mai jos. Aci voim să scoatem la iveală numai răsunsetul ce a avut ea la o parte a deputaților maghiari.

Dintre partidele azi în dietă: partidul lui Justh să mărturiseste pe sine cu totul pentru votul universal, egal și secret, așa cum îl cere și partidul nostru național și cel socialist. Doar' că la împărțirea cercurilor ar face și ei șmecheriile »patriotice» care zădărnicesc în parte deplină și cinstita folosire a acestui drept din partea popoarelor. Partidul lui Kossuth cere »votul universal» mai cu jumătate de gură, că adecă să-l dea, întruclt iartă politica de-a ținea puterea maghiară a tot cutropitoare peste celelalte popoare. Il are pe buze, dar nu și în inimă.

În partidul „muncii“, o parte de deputați zic că și ei vreau votul universal, că doar însuși Khuen cu cererea lui a venit la putere, — alții însă, ținându-se de Tisza și Andrassy, nu vreau să-ndă de nici un vot universal.

Cînd acum Dr. Al. Vajda a ajuns în vorbirea sa a spune, că și partidul național român cere cu tărie votul universal, căci numai dela niște alegeri la cari, pe temelul votului universal, tot poporul ar lua parte, — s'ar ajunge a avea o dietă cu oameni de deplină înțelegere, cu cari s'ar putea face o pace între popoare, — toată tabăra lui Tisza-Andrassy din partidul „muncii“ s'a ridicat înviforată strigînd spre partidul lui Justh:

— *Iacal! Spuneți: Mai poți cere votul universal?*

Adecă, pentru căpătînile acestor „patrioți“ nebuni de șovinism (de nesuferire față de tot ce nu e maghiar), e destul ca un lucru, fie el ori-cît de drept, de bun, de sfînt, cum e și votul universal, să-l ceară și Românii prin graiul aleșilor lor, pentru ca ei să nu mai vree să audă de acel lucru bun!

Partidul lui Justh a ținut și zilele trecute ședință și a hotărît între altele, că el va duce lupta cea mai îndrăznică pentru votul universal, căci numai în acela mai vede și el puțința de a schimba păcătoasele stări de lucruri de azi.

Felul cum tiszaiștii, aceste stelnite vîrte în jocul partidului lui Khuen, au sărit în obraz Justiștilor din privilegiul vorbirii dlui Dr. Vajda, nu pun în vedere un viitor puțin făgăduitor pentru votul universal.

Veste bună din Vaidei.

Luni, în 20 Martie n., reprezentanța comunală a comunei Vaidei, (de lingă Orăștie), a ținut ședință, în care să hotărască de ajută școala confesională din comună întru zidirea ei din banii cîștigați prin un noroc și făgăduiți spre acest scop, de mai înainte de a-i avea, ori nu? (Lucru de care am scris și în numărul trecut).

Dzeu a luminat pe frații nostri, de au adus o hotărîre, de care pot fi mulțumiți și binevoitorii școlii românești, și și cei-ce doreau ca și comuna politică să aibă ceva folos de banii cîștigați atunci pe neașteptate.

Anume reprezentanța a hotărît, că din cele 44.000 cor., ce cad sub acest făgăduș, 30 mii să se dea pentru zidirea școlii românești, care adăpostește pe toți copiii de școală din comună, atît pe cei gr.-or. ca și pe cei gr.-catolici, — iar 14.000 rămîn pentru alte trebuințe ale comunei.

Cu această hotărîre bine chibzuită pot fi, de fapt, mul-

țumiți toți frații nostri din Vaidei.

E drept că spesele de zidire a școlii vor fi cu multe mii mai mari decît suma votată, dar biserica gr.-or. va ști afla mijloace de a suplini ce va mai lipsi, fără o îngreunare a credincioșilor, spre mulțumirea de obște.

Ajute Dzeu acum fraților din Vaidei, a-și vedea dorul împlinit: a vedea înălțată școala de care să fie și ei și noi toți mîndri! Și să pună odată capăt frămîntărilor și năcazurilor ce țin de ani de zile în jurul școlii din această comună.

„VICTORIA“

Adunarea ei generală.

Duminecă în 19 Martie s'a ținut adunarea generală a 23 a a bancii „Victoria“ din Arad, după mărirea sa a doua între băncile românești.

Înfățișarea numărului măreț de peste 100 acționari, cari reprezentau bine peste 3000 acții cu aproape 1000 de voturi, a făcut din această adunare o sărbătoare națională!

Buna înțelegere, ce a stăpînit în tot decursul adunării și felul cum s'au primit cu plăcere de toți toate propunerile direcțiunii, sunt dovada cea mai vie a încrederii, de care să bucură conducătorii acestei bănci.

Dl Roman R. Ciorogariu, a condus ca prezident adunarea. Dl Dr. Nicolae Oncu, directorul băncii a citit raportul direcțiunii despre rodnicia ei lucrare din anul trecut. Arată că toate afacerile băncii s'au dezvoltat în măsură foarte îmbucurătoare. Depunerile cu o creștere de 2.700.000, au ajuns a fi de 11½ milioane! Toate lucrările băncii au crescut în mod îmbucurător.

În aceeaș măsură s'au sporit și venitele băncii, și cîștigul ei curat a ajuns a trece peste 238 mii coroane. Dovadă de buna chiverniseală.

Din acest venit curat s'a dat: 120.000 coroane dividendă acționarilor (cîte 20 coroane de acție), — 35.600 cor. pentru fondul special de rezervă; 15.000 cor. pentru fondul de penziuni și 12.000 cor. pentru scopuri de binefacere-culturală, apoi tantieme, etc.

S'a hotărît cu însufletire urcarea capitalului băncii dela 1.200.000 cor. la 2.500.000, prin darea a 6500 acții de cîte 200 cor. nominal.

Nouăle alții să capătă așa: acționarii vechi le capătă cu 300 cor., după fiecare acție veche una nouă. S'a hotărît împreunarea băncii „Lunca“ din Boroșineu cu „Victoria“ dîndu-se acționarilor „Luncaei“ pentru 4 acții à 100 cor. una acție „Victoria“, din acțiunile astea nouă. Acțiunile ce ar rămănea, s'a hotărît să se dea ori-cui cu 400 coroane una.

În chipul acesta să pun iarăși nouă și trainice temelii băncii „Victoria“, care va avea astfel un capital propriu de 4½ milioane cor. și-i va fi dată puțința să-și iee loc de frunte între băncile cele mai mari din patrie!

După ascultarea frumoaselor dări de samă (rapoarte), dl director executiv Dr. Nic. Oncu, face cunoscut cu bucurie adunării generale, că direcțiunea a numit pe dl Sava

Raicu, de director substituit răsplătînd așa munca și zelul dsale, pus ani mulți în slujba băncii

La locurile vacante de membrii în direcțiune s'a reales Dl Mihai Veliciu, și ca membru nou dl Sava Raicu. Postul vacant în comitetul de supraveghiere s'a îndeplinit cu dl Dr. Ioan Nemet, avocat în Arad. Toate alegerile s'au făcut cu totalitatea voturilor.

Special Dlui Sava Raicu, nou alesului director-substituit și membru în direcțiune, adunarea i-a făcut frumoase aratări de simpatie din acest prilej.

La propunerea acționarului Procopiu Givulescu, protopop în Radna, adunarea a votat mulțumita prototocolară pentru frumoasele roduri ale muncii sale, direcției și comitetului de supraveghiere.

Dl acționar Dr. Alesandru Marta avocat în Lipova, propune mulțumită prezidentului Roman R. Ciorogariu pentru buna conducere, iar relevînd meritele valorosului director executiv Dr. Nic. Oncu, acestuia adunarea generală li face frumoase ovații pentru rodnicia activității, prin care, împreună cu tovarășul său de muncă și de muncă Dl Sava Raicu, a ridicat „Victoria“ la starea înfloritoare de azi.

Corpului funcționarilor încă li s'a votat laudă pentru hărnicia devedită.

Mulțumiți fiecare în sufletul lor, conducătorii cu funcționarii și acționarii, s'au întrunit la prînz comun în spațioasa sală dela otelul „Central“, unde a domnit aceeaș armonie binefăcătoare.

Dieta.

Marti în 21 Martie, dl Dr. Alex. Vajda a rostit în dieta din Pesta o vorbire mare, care a făcut pe mulți patrioți să strănute de păprika adevărului pe care Dr. Vajda li o pune sub nas și pe care ei n'o pot suferi!

A vorbit la bugetul statului pe 1911 care acum e în desbatere în dietă. A spus că partidul național român, neavînd încredere în guvern, nu-i votează din partea sa bugetul.

Vorbînd de manevra pusă la cale de Tisza pentru „împăcarea“ cu Românii, spune că, după cum reese din vorbele și scrisese lui Tisza, el a ajuns a să pătrunde de adevărul, că fără o înțelegere cu popoarele nemaghiare ale țării, națiunea maghiară nu-și poate asigura viitorul în statul și rîndul popoarelor dătătoare de ton în Europa. De aceea ar trebui să credem că vrea sincer o pace cu aceste popoare, îndeosebi cu Românii. Într'aceea însă, ce vedem? Că contra noastră să mobilizează mai altfel ca ori-cînd gendarmeria statului, care neliniștește popoarele. Vede și o spune, că terenul (pămîntul) nu e pregătit, nu e lucrat încă, pentru a să face visata pace. Și ea nu să poate face pînă ce politiciii maghiari înșiși nu vor pregăti întii pămîntul pentru noua plantă (ori buruiană).

E o vrednicie a lucrării deputaților naționaliști, că au ajuns politiciii maghiari a cunoaște și ei, că e de lipsă o pace ca de care e

vorbă. Dar de lucrat nu să lucrează: nimic întru acest scop. Doar ministrul de justiție, (că o oprit decamdată puhoiul de procese politice contra foilor române), încoloceialți ministri par'că anume urmează politica de „călcare pe ochiurile de găină“ (de șicanare, de sicăire, a popoarelor nemaghiare). Dovadă rînduiala cu religia, care ne calcă în picioare dreptul bisericilor! Ministrul Zichy n'a retras porunca aceasta alui Apponyi (Strigăte: Bine a făcut!), nici după-echiar Tisza în vorbirea dela Oradea-mare, a osîndit această poruncă ministerială (Unii șoviniști de-alui Tisza strigă: N'ai înțeles bine ce-avrut să zică Tisza, el nu așa a vrut să zică!).

Urmarea acestei politici a căl-cărilor pe ochiurile de găină, e că nici corbul alb, dl Dr. Mihucare a ostenit mult pentru poporul român și a cercat cu cinste să mijlocească o pace între popoarele noastre, — n'a putut ajunge la nici un bun sfîrșit. Noi, deși nu a avut nici o încredințare anume din partea partidului nostru, ne-am bucurat că acest corb alb conduce, ca om cinstit, încercările de pace, — după-ce mulți corbi suri („moderații“, burdiștii, mangriștii), ceraseră nu să facă „pace“, ci să apuce ei în gură vre-un osuț, vre-o bucățică de carne putredă din mîinile guvernului... Din pricina ținutei guvernului și a nepregătirii terenului, încercarea dlui Dr. Mihucare bancrot, și toți acei naivi (lezce crezători) cari nădăjduiau în puțința unei „împăcări“, s'au trezit mai mult cu — o nădejde spulberată.

Să vorbește mereu, că împărăția noastră are lipsă de traiu bun cu vecina Românie. Atunci ar fi de dorit să înceteze odată politica asta de înțepări a poporului român dela noi, cari fac atîta sîngerău dincolo și strică acelei bune vecinătăți, — cum sunt întimplările cu purtarea obraznică pînă și a chelnerilor față cu oaspeții români din Țară veniți la scălzile din Ardeal, ori cum fu cu doamna din România șicanată în vară la băile din Ocna-Sibiului, — sau cazul mai nou cu tinerii români dela universitatea din Cluj, șicanăți pentru că cetesc foi românești ori vorbesc românește între ei!

Tisza și alții zic, să nu ne împotrivim politicii de maghiarizare, ci s'o chiar îmbrățișăm, că întărîndu-să Maghiarismul și statul maghiar, prin asta și statul român, care razimă pe împărăția austro-ungară, capătă un razim mai tare, e mai sigur că nu-l va înghiți marea de Slavii. Dar noi nu pentru România facem politică, ci pentru noi înșine. România își știe ea conduce trebile și își știe ea păzi viitorul. Noi facem politica pe care o facem, pentru că trăește în noi dorul de libertate, simțul de viață, și pentru că voim să trăim aci în patria noastră străbună ca popor de-opotrivă îndreptătit! (Aplauze la naționaliști!)

Di Tisza și alții ne tot spărie cu primejdia slavă și află că e nefiresc că noi ținem legături și frăție cu Slovacia, ca slavi. Să ne lăpădam de ei. Dar între noi și Slovaci e oceanul (marea) de Maghiari. Întărindu-se dară Slovacia în avere și cultură, ei nu pe noi ne pot cucerii, din potrivă, în multe puncte avînd atingere lupta noastră și a lor, ne putem fi de folos, tocmai pentru a ne apăra contra mării maghiare dintre noi.

Polonyi G. Intrerupe strigînd: Las' c'o să vă înecați voi amîndouă popoarele în această mare! (Of, of!).

Dr. Vajda spulberă mai deperte multe din fapăturile nesocotite ale politicii maghiare de azi, și spune că nu va trece multă vreme, și politica maghiară, care azi trăește din aceea că spărie într'una, cînd pe Ungurii înșiși, cînd Curtea dela Viena, cu primejdia popoarelor nemaghiare, — nu va mai putea folosi această armă, o să se tocească. Lumea o să se încredințeze că aceste popoare nu-s bune de spărietoare, ci-s de folos țării, ca factor (ființă) cu putere și pacinic.

Cînd Dr. Vajda pomenește în vorbirea sa de *partidul național român*, ca conducător al poporului român din țară, — cîți-va răgușiți patrioți zbiară:

— Nu este un astfel de partid! Și nu-i iertat să fie în Ungaria!

Vajda arată că-i dorită o împăcare a acestor popoare, dar asta să poate ajunge numai pe o cale cinstită! Săntem în curat cu aceea, că nu putem să ne desfătăm în fructele unei păci mișcave. Trebuie să pregătim lucrurile ca să se poată înțelege poporul cu poporul! Iar asta să poate ajunge...

Un glas (din ai lui Tisza) Numai cu mână de fer!

Dr. Vajda... ba numai cum am arătat-o noi: prin democratizarea țării (prin așezarea puterii mai spre fundamente, spre popor: dînd poporului mai multă putere de înfrurire asupra conducerii țării prin oamenii buni lui. Asta însumă „democratizare“).

Sfătuește pe deputații unguri a să gîndi și ei mai mult, ca Tisza, la o pace a popoarelor țării, dar după alt recept, nu după cel viclean și necredincios al lui Tisza.

*

Banchet lui Vajda.

Mulțime de studenți universitari români au ascultat marea vorbire a inimosului Dr. Vajda, — care n'a mai vorbit în dietă de vre-o 2 ani, decînd băgase în draci pe Unguri prin cetirea unor versuri foarte pișcătoare pentru ei! — și la ieșirea din dietă l'au așteptat la poartă ca să-i facă ovațiuni (arătare de dragoste!)

Pe cînd tinerii așteptan, iacă ieșe pe acolo nenerocitul renegat călugărul slăbănogit la trup și la suflet, Mangra. Cum l'au văzut, tinerii l'au luat la hudoeli, fluierînd după el și ocărîndu-l ca pe un țigan! Prăpăditul s'a tras palid la față, spre o trăsură și s'a urcat înto s'a fugit.

Iar pe Dr. Vajda l'au primit cu mari și însuflețite semne de dragoste. Sara a fost banchet (masă împreună, sărbătorească) în onoarea lui.

„Tribuna“

— Pentru bunii noștri cetitori din popor. —

Numai siliți de împrejurări și de netactul altora, luăm cuvîntul să vorbim despre acest lucru. Din mai multe părți am primit în zilele din urmă scrisori dela frați țărani ori cărturari ce trăsesc în mijlocul poporului, cari ne pun, plini de grijă, cu fețe speriate, întrebări, că: ce s'a întâmplat între domnii noștri, de să vorbește de o «trădare» (vîndere de neam), și ce e drept în asta? Unul ne scrie:

...Dînd și noi cu ochii de foile prin cari domnii noștri, să învinovătesc așa de greu unii pe alții de necredință față de neam, ajungem în starea tristă de a ne întreba: Cui să mai crezi? La „Tribuna“ ori la partid? Doar toți vrem un țal. Pentru-ce nu ne lăsați pe noi cei buni, să vă știm curății, buni, harnici, ca până acum? Pentru-ce desvâliți, calomniati, dați cu tină, încît o să ajungem, de să va urma lupta între frați, să zicem cu tot poporul: și tu „minți“, și tu!...

Alții ne scriu în altfel. Îndeosebi după-ce au cetit în numărul popular de săptămîna trecută a «Românului», foaia oficioasă a partidului, un articol în care să spune ca fapt, că »ziarul Tribuna ține legături cu vînduții«, — ni-să fac întrebări urmite dela cetitori din popor.

Pentru voi, suflete bune și drepte, din popor, spunem următoarele simțite cuvînta. Noi stăm departe și de «Tribuna» și de «Românul». Nu ne cere nimeni sprijinul, nici nu ne sprijinește. Nu avem nici un folos să apărăm pe unii, să hulim pe alții. Mai mult ca ori-cine, putem spune sincer, nefătșurit, și nerăpiți de patimă, ce vedem, și ce e drept. Și noi vă spunem:

Nu e nimic alta, decît o nenorocită frecare între două grupe de fruntași, adunați în jurul unor două gazete ale noastre. De trădare (vînzare de neam) nici vorbă! Nici umbra ei nu s'a arătat pe undeva. E aceeași arătare, pe care a-ți văzut-o între Unguri la alegerile trecute: Oamenii lui Tisza strigau după ai lui Justh: Vînzătorilor de neam, v'ăți însoțit cu Românii color ori color! Cel ai lui Justh și Kossuth strigau după ai lui Khuen vînzători, că ei s'au dat la țîrg cu noi mîncătorii acestei țări! Cînd color și unii și alții nu că ne-ar fi căutat, dar ne-ar fi mîncat de-a binele, de puteau! În ura lor de partid, își strigă cîte netoții toate. Iar noi, ciuha pentru ei, nu vedeam nici umbră de apropiere ori de luare în brațe din partea nici unora nici altora. Poate pe gît de le simțam mâna!

Așa-i și cu cele două foi ale noastre dela Arad: Sînt supărate între sine. Cît pentru dragostea ce o au însă, și una ca și cealaltă, față de Unguri, să nu și-o poștească nimenea pentru sine!

Nu s'a petrecut nimic, drșgii mei, nici la »Tribuna«, afară de atîta, că s'a slobozit la o critică uneori prea departe mergătoare, față de lucrările conducerii noastre naționale sau față de oamenii singuratici din preajma acelei conduceri. Altfel. E greșală asta, din unele puncte de vedere. Dar nu mai mult!

Acum înse oamenii dela foile apărătoare partidului, au căzut și

mai adînc în păcatul pentru care s'au revoltat contra »Tribunei«. Aceștia fac de-zdreptul vînzători pe oamenii cei mai cinstiți ce mai scriu la »Tribuna« fie și numai literatură, ca părintele Agribiceanu, protopopul Lupăș, profesorul Ciura, (acum și Ciural) și alții! Ceși ar trebui mai curînd să se închine naintea lor, decît să-i stropească, fie și numai cu un strop de apă, și să lăudăm pe Dzeu că-i avem!

Asupra românismului dlui Dr. Oncu nu cutescă nimenea să zică o vorbă reală și d. Dr. Oncu e intîiul între stăpîniți asupra »Tribunei«. Viața acestui bărbat e o lamură de muncă înaltă și ideică pentru neam, și în biserică, și în cele economice și în cele culturale și ale politice! Apoi, dragi frați, ci că »spune-mi cu cine te însoțești, ca să și spun cine ești«. Dacă Dr. Oncu e așa de crezut de toți ca Român ca aurul, cum poți crede că dsa să însoțește și să încunguiască cu o ceată de »vînduții«? E o copilărie ori o întunecare de vedere, în urma patimei ce să pune în hărțuiala asta dureroasă.

Mai mult. Noi zicem așa: Poate că Mangra și Brote, cînd s'a făcut »Tribuna«, s'au apropiat de ea cu gînduri rele, ascunse, păcătoase. Ei vor fi vrut să planteze aci o plantă, care să rodească ca mîne venin pentru pămîntul neamului. Dar muncitorii la foaie și ocrotitorii ei, n'au avut de unde să-l iee de o pănură cu ei. Au luat dar redactorii și sprijinitorii pe care i-au găsit, Români adevărați. Cînd peste ani de zile cei doi oameni negri și-au dat pe față gîndurile, că ei ar vrea să facă o cîrnitură păcătoasă în politică, — proprii lor muncitori și ocrotitorii foii, s'au întors ca o tabără, ca un om, contra păcătoșilor și i-au zvîrlit din mijlocul lor, de nici nu să mai vadă!

E asta dovadă că la această foaie să află »trădători«? Din potrivă! Mai curînd e dovadă de sănătate națională, nu de altceval

Așa să știți, dragi frați din popor! Pentru noi tocmai cearta din jurul »Tribunei« a vădit, cît de sănătoși suntem! Că de luni de zile să ceartă două grupe de cărturari, și n'au putut scoate la iveală nici un »vîndut«! Că de era, de-o mie de ori era zmulș afară ca o măsca găunoasă! Dar nu e!

Și va fi iar acuși pace și între acești domni ai noștri și i-om vedea întrecîndu-să la muncă bună pentru binele neamului!

Ceea-ce și dorim cît mai curînd.

Din Zarand.

Dr. Opreșă, între »patrioți«...

Pe nimenea nu s'a supărat așa de tare Drul Pavel Opreșă, ca pe »Libertatea«, cînd, din prilejul rătăcirii sale naționale, această foaie a spus îndată, că acest om speculează ce speculează și, pornit odată pe povrniș, nu va mai putea fi oprit, ba l'om vedea luînd încă ouți mai mare și dînd în inima mamei sale națiuni! Că e un perdut!

S'a supărat rău pentru asta mîndrul om, și ne-a scris o epistolă murdară, în care între altele zice: »Nu sunt și nu voi fi un perdut«!

L'a durut vorba »perdut«. Dar pe noi ne doare și mai rău că vedem că drept am avut!. Ca să vadă acum și cetitorii noștri cei cu suflet nestrîcat, cum își poate uita de sine un om orbit de patimă, iacă aci

alte-va din cele mai nouă isprăvuri a mult pomenitului și nenorocitului Opreșă:

— Ca să-și șicaneze pe colegii săi profesori, mai săptămînilor trecute a pîrit pe un soț profesor la solgăbirău, ca... ține pușcă. Ba și în gimnaziu ci-că ar fi — puști! A cerut dela vicișpanul și fișpanul să trimită gendarmi spre cercetare! Că de nu li arată la ministru! Au mers gendarmii și au căutat pe unde au putut, — dar n'au aflat nimic.

— În Brad era, din vechi vremuri, o casină laolaltă pentru toți. Că nu trăiau rău Românii cu Nemții și Ungurii. Numai de-o vreme, decînd li-să calcă Românii atîta de cutezător drepturile, s'a iscat frecarea și neînțelegerea, pe urma căreia a urmat de curînd ieșirea Românilor din »casină«. Singur Dr. Opreșă a declarat în chip de insinuant ce cerșește mila străinilor, că el nu ține cu ceialalți Români!, el rămîne și mai departe între acei șoviniști, cari vătămînd drepturile membrilor români, i-au silit să iasă din casină.

— Din 15 Martie Ungurii au făcut sărbare națională întru pomenirea acelei zi din 1848 cînd s'a șters iobăgia și s'a dat »libertate« popoarelor. Fac în acea zi paradă cu steaguri, cu banchete, cu vorbiri »patriotice«. Noi Românii însă, vîzînd, că politica maghiară ce a urmat după 1848 și mai ales după 1867 (decînd s'a dat Ungurilor puterea în mână) ne-a făcut că, de-am scăpat de iobăgia trupească, să cădem în o altă iobăgie și mai dureroasă: în robia sufletească, care ne calcă în picioare drepturile limbii și ne împedecă dezvoltarea pe care un popor aievea liber o poate ajunge!, — nu luăm parte la aceste praznice naționale maghiare. Ei au de ce să le sârbeze, ei au ajuns la libertate. Noi însă nu. Nouă mai curînd ne aduce lacrimi în ochi gîndirea asupra »libertății« noastre în această țară.

În chip firesc nici Românii bine cugetători din Brad, nu pot lua parte, și nu iau, la tîmbălaele »patrioților«, cu steaguri ungurești, cu bancheturi. Numai Dr. Opreșă s'a văzut astan la 15 Martie între Jidani și Ungurii din Brad, cutreerînd stradele după steag unguresc, — apoi mergînd la prînzul (banchetul) »patrioților«, unde a ținut vre-o două ori trei vorbiri ungurești, bucurîndu-să împreună cu aceia de această zi a »libertății«... Săracul. Cît îi ajunge mîntea azi!

— De altfel și Ungurii din Brad își bat numai joc de ei. Vorbirile ce le-a ținut ungurește, l'au lăsat să le înclce cum poate, dar la una (doar a treia!) ce s'a gîndit Opreșă, ce nu, haid s'o înceapă românește, de sigur cu gîndul ca să se poată apoi lănda între Români, că el și acolo a făcut să răsune limba românească! Ași! Cum și-a deschis gura, a fost primit de mai mulți ortaci patrioți cu »abzug«! (hudeol!), încît a trebuit s'o deie iute iar pe ungurească. El s'a făcut că nu simte batjocura, ci, fericit de așa bună ortăcie, a urmat, zimbînd, pe ungurie!.. Săracul.

Iacă atîtea lucruri slabe făcute de acest om în scurtă vreme. Și iacă de ce noi, vîzînd în ce ape tulburi începe a înota, am sfătuit poporul nostru bun din Zarand, să nu-l urmeze. Căci omul e azi, ca Român, un rătăcit, un perdut!

Limba românească

atacată în dreptul ei, la universitatea din Cluj.

În Cluj s'a întâmplat zilele trecute o nemai pomenită cutezanță — jidovească. Tinerii români dela universitatea aceasta, au fost împedecați de a ceti foile românești, de către soții lor unguri. Era în ziua înainte mergătoare zilei de 15 Martie, în care Ungurii își serbează ziua dezrobirii lor și ștergerea iobăgiei. În această zi, 2 tineri studenți români, ceteau în clasă un ziar românesc. Unul dintre jidanii de față, a zmulș foaia românească din mâna studentului român, zicînd, că: aici între zidurile universității ungurești, nu-i iertat a să ceti românește! După-ce apoi a schimbat încă cîteva vorbe cu studentul român, acela a întins mâna să iee înapoi foaia. Atît a trebuit ca cei peste 50 de studenți unguri să tăbă-rască în chip sălbatec peste cei 2 studenți români și să se încaiere cu ei la bătaie! În clipa aceasta a intrat profesorul în clasă, și, ca să pună capăt hărțuului, a îndrumat pe studentul român, să părăsească clasa.

În cealaltă zi, o deputație a studenților unguri, a mers la Rectorul (directorul) universității și a cerut, ca acesta să o-prească prin poruncă pe studenții români și de a vorbi românește între sine între zidurile universității. Rectorul a făgăduit, că va cerceta lucrul și va face ce e cu putință.

Până acum nu se știe, ce a hotărît însă. Studenții români sunt foarte scîrbiți și aprinși pentru această cutezanță sălbatecă și nemai pomenită și sunt hotărîți a-și apăra cu orice preț drepturile limbei lor și sfințenia acesteia!

Amintim, că și foile din România au luat la cunoștință scandalul din Cluj și în vorbe foarte aspre osîndesc aceste nouă semne de sălbătăcie a șovinștilor jidano-maghiari, cari în chipul acesta vreau să-și câștigel „vrednicii“ patriotice!

Nu ne îndoim, că studenții români într'adevăr vor ști prețului în deajuns limba și își vor ști-o apăra în tot chipul și până la sfîrșit!

Gorespondență.

Din Cristur.

Doi țărani tineri din comuna Cristur (Cserna-kerestur), protopopiatul Deveii, ne trimit o scrisoare mai lungă din care scoatem următoarele:

„Mai întli mulțumim lui Dzeu și măritului conzistor că ne-o trimis un păstor și bun povățuitor

sufletelor noastre, pe domnul preot George Copos, că mult ne bucurăm de aceea că-l avem. Că de cînd l'a adus Dzeu în mijlocul nostru, mult a luminat poporul la calea cea bună a adevărului și a cunoștinții către Dzeu. Că de mulți ani comuna noastră era lăsată în cea mai tristă soarte. Ani mulți, ne-a administrat un preot din Deva, care n'avea vreme să stea în popor, fiind el în ceva slujbă învățătorească de stat acolo, apoi am căpătat un preot bătrîn, venit din alte sate, și așa poporul era o turmă cum am zice, fără păstor, — iar lupi, care să lăcomescă la blînda noastră turmă, erau dela Dzeu și dela duhul cel rău destui. O dovadă vădită a destrămării în care eram noi, e și aceea, că începuse unele familii să ne părăsască legea și biserica. Vre-o 12 familii trecuse la legea reformată ungurească, numai de răul de a avea un preot cum să cade. Și și celelalte familii erau tot cu suflete plonate, năcăjite, și să simțeau așa streine și părăsite.

Cum ne-a adus Dzeu preotul acesta nou, tiner și învățat, par'că a dat primăvara peste florile oflitate, așa s'au înviorat iară teate sufletele și să anină așa zicînd de sufletul lui și li sorb slujba Dzeească și evangelia și predica și toată vorba. Că bieții oameni ls buni, nu-s răi, dar nu era cine să-i povățuiască. Și dacă s'a făcut așa voie bună iară între poporul nostru, să pare că și pe cei ce neavînd destulă tărie în sufletul lor ca să aștepte până trece vremea rea peste noi, ne-au părăsit, — și în sufletele lor s'a născut părerea de rău și inima a început a-i trage iară spre sfînta și bineprimitoarea casă alui Dzeu, biserica românească, că deși părintele Copos nu a umblat după ei, ne-am trezit cu 6 din cele 12 familii trecute dela noi, că să întorc de bunăvoie iară la sinul cald și primitor al sfîntei noastre biserici vechi românești. Că tot nu-i nicăiri frumos ca în biserica noastră străbună, cu slujba ei străbătătoare la inimă, limba ei dulce și glasul ei blînd.

Dacă a văzut domnul preot că ei vin și să înștiințeze să fie primiți napoi, că le pare rău de ce au făcut, — i-a luat cu vorbă dulce și le-a spus că mare bucurie să face în cer și pe pămînt de întoarcere celor perduți, mare bucurie e și pentru sfînta biserică românească întoarcerea iubiților sei fii, cari să rătăcise dela căile ei. Și a făcut o slujbă frumoasă, o sfîntă vecernie Sîmbătă și i a spovedit și ca mîne după utrenie i-a scos în tînda bisericii și le-a cetit molitva de cîrătenie și de iertare, apoi i-a băgat în sfînta biserică și i-a îngenunchiat și i-a pus de au spus Credeul nostru, apoi să sărute iară sfînta evangolie și Crucea, pe care în cealaltă biserică n'o mai aveau, apoi la locul seu i-a cuminecat.

A fost o slujbă frumoasă și o bucurie în popor, ca la casa omu-

lui din evangelia, care atîta s'a bucurat de întoarcerea fiinului seu perduț. Că și noi ne temeam că perduți vor fi acești frați ai noștri, și iacă Dzeu i-a îndrumat iară la buna credință.

În vremea iernii, în postul Crăciunului, dl preot a chemat la sine aproape în toată sara vre-o 6 flăcăi din sat de i-a învățat cîntării bisericesti și a făcut cor cu ei. Și atîta spor a făcut că la Crăciun au cîntat în biserică, de și era mai mare dragul să vezi ce slujbă avem, — cum nu mai avusem de pe vremile bune cînd aveam încă școlile noastre românești acil Chiar și dintre reformați mulți au venit la noi la biserică și au ascultat și tare le-a plăcut ce slujbă frumoasă are legea noastră, — dacă are și păstor vrednic!

Mulțumim lui Dzeu că ni-l'a dat și să-i țină darul așa cum a început. Că ne simțim și noi iară oameni!

* Ș. L. și A. F.

O frumoasă adunare economică la Alba-Iulia.

Alba-Iulia, Martie, 1911.

În 26 Februarie, s'a ținut adunarea generală a Reuniunii-de înmormîntare din Alba-Iulia, ca filie a celei din Deva, în fața unui public foarte numeros.

După deschiderea adunării prin dl Director, dl cassar Ignat Borza, cetește raportul pe anul trecut 1910, care arată un sfîrșit de frumoasă dezvoltare.

Reuniunea a plătit ajutoare la 24 morți în suma de 2894 coroane. Creșterea averii Reuniunii pe anul trecut, e de 1743 coroane. Avera Reuniunii, după 7 ani de viață, e azi de 7280 coroane.

Adunarea generală primește raportul cassarului cu mulțămîta și-i votează mulțămîta protocolară.

În locul cassarului, care să mută la Turda, adunarea alege cu unanimitate de cassar pe dl Ilarie Căcovan, contabil la banca »Iulia«

Dl avocat Pațița, roagă apoi pe dl cassar Borza, să vorbească adunării despre însămnătatea Tovărăștilor pentru asigurarea vitelor. Dl Borza, care e și diriginte al Despărțămîntului A.-Iulia, al Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie, într'o vorbire pricepută arată ca și totdeauna, foloasele cele mari ce le aduc Tovărăștile, cu vorbe convingătoare le spune de ce mare folos e asigurarea contra prgubelor în vite!

Aduce ascultătorilor nainte aceea-ce s'a întâmplat cu membrul Ravente din Oarda, care fiindu-l asigurată vaca ce i-a perit, a căpătat 280 cor. și n'a fost silit a să îndatora nicăiri pentru a-și lua alta în loc! Îndeamnă ascultătorii să îmbrășoșeze Tovărăștile, și îndeosebi să se folosească de fericitul privilegiu, că o mare Tovărășie pentru asigurarea vitelor, avem, și încă una românească, — folosească bunul ei scut!

De încheiere a luat cuvîntul dy director substitut, protopopul Teculescu, care mulțămeste mulțimii pentru interesul cel mare ce a arătat față de Reuniune, prezentîndu să în număr așa frumos, apoi cu oratoriei plăcută și dulce, îndeamnă ascultătorii la unire, la îmbrășșări de Tovărăși. Le spune că Românul dacă rămîne tot nepăsător la toate, din lume e perduț, ce moșul o viață, a duce — a trecut!

Coresp.

Din Câmpeni.

— De ale meseriașilor. —

Nu ne putem plînge. Avem meseriași din toate lucrările trebuincioase așa încît nu trebuie să ne dăm creșterii noștri la străini. — Și sunt aproape toți de prin părțile noastre, tot oameni cinstiți, muncitori buni și Români buni! Mai în anii trecuți s'a fost hotărît să se înființeze o societate a meseriașilor români de aici și cu facerea statutelor au fost încredințat pe dl Dr. Josim Chirtop, care a și făcut statutele și le a înaintat guvernului spre întărire. Guvernul nostru le-a respins, zicînd că nu îngăduie înființarea de societăți economice pe temeiu național, dar făgăduieste că e aplicat să le întărească, dacă vor lăsa cuvîntul «români» afară, adică să se zică numai «societatea meseriașilor din Câm-peni», precum și să se schimbe un paragraf în care să se zică, că limba oficioasă (de slujbă) a societății nu e cea română, ci — cea maghiară.

Să înțelege că o așa Societate nici conducătorul lor și nici ei n'au dorit ca să se înființeze. De atunci și până azi s'au apristuit ca membrii ai casinei române. Acum însă le-a răsărit steaua lor, care voiește să-i ducă la «lumina adevărului», cel puțin așa zice el, — dar alții nul! Și acest zeu ar fi Dr. Nicola Andraș, care s'a pus în fruntea lor, au hotărît să înființeze societatea, li asigură că guvernul le va întări statutele, căci cuvîntul «român», precum și paragraful cu pricina îl va lăsa afară și în sfîrșit vor face multe lucruri. Precum să zvonește ar fi și ținut o adunare în care s'au constituit așa: Dr. Andreiu Nicola, președinte, N. Mizuruc, vice-președinte, iar secretar fostul concepist advocațial R. Fodor. Tot oameni de dai Doamne, — cum am zice, cari numai între Români nu li poți număra. Dacă într'adevăr meseriașii români s'au constituit ori au de gînd a să constituie în societate, apoi, — tot din pățania dv., — știți ce greutăți aveți să înțimplați; știți că trebuie să nu mărturisiți ceea-ce sunteți și știți că trebuie să vă despărțiți de ceea-ce avem mai scump, — de limba maicei, și asta îl păcat neiertat!

Pe noul zeu care vi-să lîmbie de conducător cred că îl cunoașteți destul de bine, știți că nu mai are loc în societatea română din Câm-

peni, știți că a părăsit casina română și s'a făcut membru la cea maghiară, și știți că ia parte la toate petrecerile ungurești. Urmind sfaturile ce vi-le dă viitorul conducător, veți cădea de pe calea cea adevărată ce ați urmat-o, și vă veți perde renumele cel bun ce l'ați purtat de «români buni».

— Nu s'a mai pomenit că la sărbarea zilei de 15 Martie, — ziua națională a ungarilor, — să iee parte vre-un român neatrănător, de când sunt Cimpenii, iar în anul de față singurul dintre «Români» a luat parte. Dr. Nicola András, care a jucat până în zori de zi «csárdășul», trădindu-și în modul cel de jos neamul. Iată cum să răsplătește prescura, pe care tatăl-seu, — fie iertat, — o câștiga dela Românii noștri și o trimetea preste muntele Biharia la nevrednicul său fiu, până era student în Beiuș.

Acesta să fie conducătorul și «steaua» după care să se iee meseriașii români din Câmpeni?

În lături cu trădătorii! Nu puși în fruntea mesii!

Coresp.

Urmările beției.

— Un soldat, ce sta vardă, împușcat de sergentul său beat! —

Simbătă noaptea în spre Duminecă dimineața strajameșterul Rudolf Pál a pus pe un soldat să împuște pe soldatul ce sta de vardă în sus de Budapesta, în câmpul Sergentului era un om foarte rău și compania întregă îi ducea groază, mai ales când bea puțin.

Simbătă a fost chemat la un prieten al său pe petrecanie și aici s'a îmbătat bine. Fără ca să știe ce face, a pornit-o spre locul, unde țineau soldații săi vardă, dar până a ajunge acolo, ci-că pe drum s'a căța de toți pe câți întâlnea. Avea mare voo de harță și de bătaie!

Doi inși i-au zmulș sabia și l'au îmblătit bine și-apoi i-au dat drumul mai departe ajungând în fața soldatului ce sta „post” (vardă), soldatul i-a strigat: hallo! (Stai), cum e prescris să strige și să oprească.

Ci sergentul n'a zis nimic.

Vardistul a repetat strigarea și când a văzut că nici pe a treia nu răspunde, a tras un glonț, care a șuerat pe la ureche sergentului, dar nu l'a lovit.

Acesta, ca scos din fire, a început a zbiera, că de ce nu așteaptă răspunsul că și de ce nu l'a cunoscut că el e sergentul lui? a mers apoi grabnic la casa de pază, unde stau ceialalți soldați, ce nu erau la rând de pază și luând pe unul dintre ei cu el, s'a dus iară înapoi la feciorul dela vardă și o poruncit soldatului adus, ca să

țințească în vardist. Acesta a pus pușca la ochiu și a slobozit glonțul, iar bietul vardist s'a răsturnat îndată! Ca unul care și-a isprăvit apoi lucrurile bine, sergentul beat, aproape mort, s'a dus în casa de vardă și s'a dat somnului. Când a adormit ceialalți soldați s'au sculat bineșor, l'au legat și pe el și pe soldatul care împușcase la porunca sa pe vardist, și-apoi au telefonat la comandă.

S'a început strașnică cercetare, dar sergentul să apără, că nimic nu știe din cele întâmplate! A fost pus în fere și el și soldatul ce i-a ascultat porunca.

Vardistului glonțul i-a sfredelit plămîna și nu i nădejde de a-l putea scoate dela moarte.

NOUȚĂȚI

Prelegeri populare în despărțămîntul Brad al „Asociațiunei”. Pe lângă prelegerile ținute până aci, Despărțămîntul Brad al Asociațiunei vestește, că va mai ținea prelegeri populare în următoarele sate:

În Tărășel, în 26 Martie, la 11 a. m.

În Criștior, la 26 Martie, la 2 ore d. a.

În Luncoiul-de-sus, în 27 Martie, la 3 ore d. a.

În Scroafa, în 29 Martie, la 3 ore d. a.

În Luncoiul-de-jos, în 29 Martie, la 5 ore d. a.

În Săliște, în 2 Aprilie, la 11 ore a. m.

În Herțeganj, în 2 Aprilie, la 2 ore d. a.

Să va vorbi despre 1) Omidele pomilor. 2) Tovărășia asigurării de vite, înscrieri la tovărășia din Orăștie. 3) Folosul bibliotecii populare a „Asociațiunei” și înscrieri de membri ajutători.

Prelegători: profesorii dela gimn. din Brad: Dr. I. Rađu, Dr. T. Suciú și I. Germán.

Știre jalnică din America. Cetiitorul și abonatul nostru Simion Lupșe din Girard (Ohio) în America de Nord, ne scrie, că George Iosif Călianu din Orăștie, care să afla în America acum de 5 ani, în o zi din săptămînile trecute, în jumătatea a doua alui Februarie, a fost dus în spital în S. Sharon, Pa., căci îi degerase un picior. Medicii s'au pus și i-au tăiat piciorul, și în ziua următoare, în 24 Februar a murit. Il plîng acasă părinți și frați și o copilă de 4 ani. Dzeu să-l odihnească în pace și să-i mîngăie pe scumpii sei rămași orfani de el!

Femelle d'n Norvegia vor fi cele dintii, cari se vor bucura de aproape

toate drepturile pe cari azi numai bărbații le au. În dieta lor să va dezbate în curînd un plan de lege care dă drept, ca femeia să poată cuprinde și ea ori-ce slujbă de stat, fie cît de înaltă! Numai tocmai ministru-președinte, ministru pentru trebuințele bisericilor, ofițeri și conzuli (trimiși ai statului la curțile streine, nu pot fi.

După cum să spune planul de lege e bine primit pretutindenea, numai tocmai ministrul de negoț nu să prea împacă cu el.

Cutremur de pămînt. În Maramurăș Simbătă noaptea s'au simțit vre-o patru cutremure de pămînt puternice. Îndeosebi tare a fost cutremurul al 2 lea pe la 2 ore noaptea, în urma căreia să zice, că s'au răsturnat prin odăi paturile și alte mobile, iar de pe părăși cădeau icoanele.

În gară la Sigetul-Marmăției au început a să mișca și vagoanele în urma cutremurului puternic, iar pe la locuinți ferestile și ușile au început a trozni. Locuitorii treziți din somn în mai multe sate au părăsit casele și au ieșit în câmp.

Sărbătorirea binefăcătorului. George Milea și soția Eva din Veștem (comit. Sibiului) au stat în America 8 ani de zile și în acei 8 ani și au adus frumos aminte și de sfînta lor biserică deacasă, că la stăruința lor s'au adunat peste 1500 cor. cu care s'a făcut un nou foisor (pod pentru cor sau popor) în sf. biserică. Nainte cu 2 luni s'au întors acasă din America și împlinindu-se chiar la prinderea postului 30 ani dela căsătoria lui, — numitul bun creștin și a sărbăt iubileul de 30 ani dela căsătorie, dînd un prînz mare și fiind frumos sărbătorit de popor, cu jocuri și veselie, ca un însemnat binefăcător.

În luarea aminte a cumpărătorilor de altoi de vie! — Ni-să scriu următoarele: Steinberger, evreul din Cetea (lîngă Alba-Iulia), are doi pui de Jidani cari ca agenți vînzători de altoi de viță de vie, cuturează satele din jurul Albei-Julia Blaj, Sebeș, ba poate și în alte părți, îmblînd poporului altoi de viță, despre care zic că e cultivată de dinșii în pepiniera lor, ceea-ce nu e adevărat, căci ne-am încredințat la fața locului, că nu au, nici n'au avut pepinieră, ci își aduc vița dela alte firme, împărțindu-o ei de nou în clase ca astfel să poată câștiga mai multe procente. S'a aflat mai departe că acești jupnași nu pot sta buni despre soiuri, așa că cei-ce cumpără dela dinșii să pot pomeni că

au pus un soi și le iese cu totul altul.

Am ținut de trebuință să atragem luarea aminte a poporului din părțile Albei-Julie asupra acestui lucru. Avem atîtea firme cinstite românești, ca: Dr. Vlad în Boblna, »Mugurul« în Elisabetopole, I. Bărbat în Sîncel (lîngă Blaj) N. Comănici în Sîncel, — și alții. Cumpere Românii noștri dela acești frați ai lor, că nu să vor înșela ca în unii streini fără suflet pentru poporul nostru.

Cluma. Din Carbin să scrie că în orașul acesta ciurma a început cu desăvîrșire. În unele părți mai băntuie însă, așa de pildă în Odessa, unde a scos capul într'o fabrică de zahăr, S'au luat măsuri de apărare împotriva ei.

Potopul din Bănat. Ajutoarele și mila dată nenorociților din Bănat numai acum a început a să împărți. Vicecomitele de cîteva zile umblă prin satele, pe cari le sărăcise potopul și împarte din celor sărăciți ajutoare de bani.

Atentat la viața episcopului de Versailles (Francia). Să scrie din Paris, că în una din nopțile trecute cîteva necunoscuți au pus dinamită sub locuința episcopului din Versailles, dar când era s'aprendă sfocara (feștila) le-au zădărnicit planul polițiștii. Răufăcătorii au fugit, fără ca să fie prinși.

„Însămnătatea bisericii” e titlul unei mici broșuri, scrisă de Dr. I. Lupaș, protopopul Săliștei, care a apărut nu de mult și să află de vînzare la „Librăria Națională” S. Borne-misa, din Orăștie. Prețul ei e numai 10 fileri. Cei cari comandă și alte cărți pot pune 10 fileri și pentru această cărțică însămnată, sau să ceară mai multe (5—10 exemplare) de-odată, punînd și 5 fil. de porto pentru cîte 5 exemplare.

Rochia-pantaloni cucerește mereu. În unele locuri ea place în unele nu. În timpul din urmă tot mai multe actrițe au început a o purta pe bină și publicul începe a să împăca cu rochia asta. Totuși viitor mare nu o să aibă, spun unele femei cu trecere, din anumite puncte de vedere. După orașele mari au început a le purta și prin cele mai mici. Pe urmă ci-că s'ar fi purtat și în Timișoara.

„Libertatea” de acum pân' la capătul anului fiindcă două luni, Ianuar și Februar (calend. vechiu) au trecut, — o trimitem, cu toate adausele sale, celor ce vor a o abona, pentru **numai 5 cor!**

Acești abonați însă nu au drept a cere să le meargă și numerii de mai nainte.

Bani mulți
putem cruța dacă mergem și privim

Noutățile de primăvară

(97) 2-3

ale lui

Goldfischer Mano!

Am onoare a aduce la cunoștință onoratului public cumpărător din orașul Deva și ținutul ei, că m'am reintors din drumul meu de cumpărări și sunt în plăcuta poziție să pot servi cu alegere bogată ca în capitală, în haine de bărbați și de copii, precum și cu jachete de dame răspunzînd cele mai avanjate așteptări cu prețurile, cele mai ieftine.

O probă
convinge pe ori-cine!
Reg sprigiuul onoratului public. Cu toată stima:
GOLDFISCHER MANÓ,
în Deva, Rákoczi u. 1.

POSTA REDACȚIEI

Mai multora: Adresa medicului care zice că a aflat leacul pentru epilepsie (amețală) e: **Dr. Latrânyi în Eger** (comit. Heves, din sus de Pesta). Dar doctorii nu-l țin de așa bun cum să spună. Nu la toți folosește. Nu mergeți fără a scrie întâi întrebându-l de are loc ori ba.

6124 (V. M.) Da un anuț în foaie. Veți găsi loc negreșit. Acum nici noi nu știm.

4282 (S. M. în N.) Pricina că și-au oprit folie, e că nu au fost și în noii abonament. Cînd ai trimis și cit pe anul de față?

I. Ard. în Ar. Până la 1 Aprilie îți mai merg folie, apoi să oprești iară, dacă nu trimiți banii. Și pe 1910 ai plătit numai 4 cor.

Dlul C. P. în Moșn. Pe credit au trimis folie numai ca de probă 2-3 săptămîni.

Dlul T. P. în Sul. Cînd ai dat motorul, trebuia să faci înțelegere curată cu fabrica. Altfel noi nu putem de aici spune cit ai și cit n'ai drept. Un avocat numai vă poate împenzi lucrul.

Dlul H. Cr. în Răc. Nu așam să fi sosit banii dela dta. Fii bun serie-ne cînd și cit ai trimis? Ori ai trimis cu altul împrenă. Cu cine?

Dlul Mat. M. în Cop. Serie românește de-adreptul la baacă (adresa o vezi acolo jos în anuț), și vei primi informațiuni tot românești. Să plătești să-ți fie lozuri de acela. Serie că ai aflat despre lozurile lor din foaia „Libertatea”.

Dlul I. Gy. în Sălc.-de-sus. Noi nu știm unde să te îndrumăm cu ouăle. Am trimis scrisoarea dtale dlui Osvad, redactorul „Tovărășiei”. Dar să vede că, foarte ocupat cum e și dsa, n'a avut răgaz să-ți răspundă. Iar dacă dela noi ai așteptat răspuns prin scrisoare chiar în lunile Decembar, Ian. și Februar, — rău ai făcut. N'are timp să e ținem toate scrisorile ce ne vin, decum să răspundem fecăreia deosebit. În treaba cu ouăle am dat atîta acum scrisoarea dtale dlui Iarca, medicul veterinar al „Reuniunii pentru asigurarea vitelor”, să-ți răspundă dsa.

Dlul I. T. B. în Bărb. Înștiințază-te la dl Victor Pop din Hațeg. Dsa e casarul Despărțămîntului Hațeg al Asociațiunii. Catal g vei primi în curînd. Nu e încă gata. Versurile vor urma.

Convocare.

Onorații membri ai „Reuniunii rom. de înmormintare din Orăștie” sunt prin aceasta invitați, în înțelesul §-lui 14 litera f) din statute, a participa la

a XIV-a adunare gen. ordinară a Reuniunii, care să va ținea **Duminecă, în 13/26 Martie 1911**, în o sală a școalei gr.-or. române din loc, îndată după eșirea din biserică.

La ordinea zilei:

Agendele prescrise de statute:

Raportul comitetului asupra anului de gestiune 1910;

Raportul casarului despre starea averii Reuniunii;

Eventuale propuneri, înștiințate la vreme, după statute.

Orăștie, la 12 Martie n. 1911.

(193) 2-2

Nicolae Trif. președinte.

Ioan Moța, secretar.

Dr. Oscar Leonhard

medic specialist în morburi de stomac și de intestine, — ordineză în

(99) 2-5.

Sebeșul-săsesc

Piața mare Nr. 9.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Veneratul Consistor dtto 13 August 1909, Nr. 9556 școl. și de comisiunea administrativă dtto 12 Aprilie 1910 Nr. 769 comuna bisericească gr.-ort. Sas.hiz (Szászkezd) protopresbiteratul Sighișoara, comitatul Tîrnava-mare (Nagyküklö) dă în întreprindere edificarea școalei române din loc, pe cale de licitațiune publică minuendă, ce să va ținea **Vineri, în 25 Martie v. (7 Aprilie n.) 1911, la oara 1 p. m., în școală.**

Prețul de strigare este: 6500 cor. 20 fileri pe lingă care comuna

bisericească mai dă materialul de peatră, cărămidă și țiglă și năsip.

Licitanții au să depună vadiu de 10%. Înainte de licitație dela prețul de strigare în bani gata sau în hîrtii de valoare. Planul și preliminarul, precum și condițiile de licitare, să pot vedea la oficiul parochial din loc și până atunci.

Comitetul parochial își rezervă dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minns oferenti, în care va avea mai multă încredere.

(115) 1-1

Saschiz, la 2 Martie 1911.

Comitetul parochial:

R. Pale, paroch. D. Haller, epitrop.

Anunț.

Cine dorește a cumpăra **vinars de prume**, neîntors, (3 buți) 25 hectolitre, să se adreseze la

Savu Florea,

în Planul de jos (Alsó-Plan) per Szászsebes.

(108) 2-2

„Balomireana”, însoțire de credit în Balomir.

Convocare.

Onorații membri ai însoțirii de credit din Balomir prin această să convoacă la ședința

adunării generale ordinare,

care să va ținea în Balomir la 2 Aprilie st. n. 1911, după amiazi la 2 ore, în localul școalei române.

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1910, și prezentarea bilanțului anual.
2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la împărțirea profitului curat.
3. Alegerea de membri în locul celor eșiți din direcțiune și din comitetul de supraveghiere.
4. votarea absoluturului pentru anul de gestiune 1910.
5. Eventuale propuneri.
6. Alegerea alor 2 bărbați pentru verificarea procesului verbal.

Balomir, 21 Martie 1911.

(114) 1-1

Direcțiunea.

Activa.	Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1910.	Pasiva.
Cassa în numărar	K 624.17	Depuneri și părți fund. K 13.315.53
Obligațiuni cu cavenți K 43.446.56		Fond de rezervă K 803.71
Mașini agricole K 2.946.70		Fond agricol K 1.019.—
Cont Curent K 737.—		Reescont K 31.150.—
		Donații neridicate K 268.18
		Pro diverse K 2.13
		Interese transitorii K 588.66
		Profit curat K 607.22
	K 47.754.43	K 47.754.43

Spese.	Contul Profit și Perdere.	Venite.
Interese la depuneri K 480.28		Profit transportat K 100.07
Inter. la Reescont K 2.483.25		Interese dela obligații K 3.125.08
Dare directă K 128.68		Inter. dela Ct. Curent K 358
Dare de 10% a dep. K 48.14		Provisiune K 115.33
Spese de birou K 457.56		Venitele mașinii K 2.599.56
Spese de mașini K 1.738.49		
Profit curat K 607.22		
	K 5.943.62	K 5.943.62

Balomir, la 31 Decemvrie 1910.

Nicolae Suciu m. p. Vulcu Toma m. p. P. Furdul m. p., controlor.

DIRECȚIUNEA:

Dragosin Fleșer m. p. Ioan Mihai l. Todor m. p. Cosmă Lăpădat m. p.
Bonța Avram m. p. Adam Ion m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere, cercetînd conturile prezente, le-am aflat exacte.

Balomir, la 18 Martie 1911.

Aviron Balomiri m. p. Angel Nicolae m. p. Luca Sibolcan m. p.
Cristea Ion m. p. Ion Oprița m. p. George Bonția a Baci m. p.

Deschidere de prăvălie
in Geoagiul-de-jos.

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public din Geoagiu și jur, că cu 10 Aprilie n. îmi voi deschide în Geoagiu, strada Principală (lingă judecătoria cercuală

o prăvălie mixtă de băcănie și ferărie.

Voi servi onoratului public totdeauna marfă bună și ieftină. — Serviciu prompt și solid!

Cerînd sprijinul binevoitor al on. public, semnez

cu deosebită stimă:

Aurel Truca,
comerciant în Geoagiul-de-jos.

(111) 1-3

Casă de vînzare.

Casa Nr. 20 din strada bisericii noue, proprietatea subscrisului, e de vînzare din mîna liberă.

Mai deaproape să se întrebe la:

Nicolae Susan
în str. Zăvoiu Nr. 27.

(91) 3-3

De vînzare

una garnitură mașină de îmblătît cu abur (cu cărbuni ori lemne) 8 HP putere, în stare bună de funcțiune, preț foarte ieftin.

(113) 2-2 **GEORGE RECK,**
Orăștie — Szászváros
(Str. Beriului).

Doi învățăcei

primesc la moara mea cu benzin, dau cost, haine și cite 60 coroane la eșire, pe termen de trei ani.

Doritorii să scrie de loc la

(106) 2-2 **Stan Badița,**
u. p. N.-Talmács proprietar de moară
(Szeben m.) în Boța.

Localul de prăvălie

din fața școalei române din Orăștie (în care e azi prăvălia dlui Riebel), e

(84) **de închiriat** — 3

dela 1 Octobrie 1911 înecolo, dimpreună cu locuință de 2 odăi, cugnă etc.

Informațiuni în aceeași curte la proprietarul caselor dl **I. Holltzer.**

CAROL KÖNIG
zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu întrarea sesonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din bransa mea, pe lingă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comande primesc în Str. Apei 33 (la dl I. Simegh) și la locuința proprie Str. Rîului nr. 7.

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,
zugrav de odăi și firme în Orăștie.

(112) 1-10.

CAROL KÖNIG
zugrav de odăi și de firme în Orăștie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public. că cu întrarea sesonului mi-am provăzut atelierul cu cele mai moderne necesarii.

Primesc ori-ce lucrare din bransa mea, pe lingă prețuri solide și executare punctuoasă, și nizuința principală îmi e: a mulțumi în toată privința, și prin asta a-mi cîștiga încrederea.

Comande primesc în Str. Apei 33 (la dl I. Simegh) și la locuința proprie Str. Rîului nr. 7.

Rog spriginul on. public, — cu stimă:

Carol König,
zugrav de odăi și firme în Orăștie.

(112) 1-10.

Anunț de licitațiune.

In 25 Martie v. (7 April n.) a. c., la oarele 2 după amiază, să va da prin licitațiune minunendă in întreprindere edificarea bisericeii gr. or. rom. din Orăștioara-de-jos.

Prețul de strigare e 12000 cor. După această sumă are a să depune vadiul de 10% in hirtii de valoare sau bani gata.

Licitațiunea să va ținea in edificiul școalei.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune să pot vedea la oficiul parochial.

Orăștioara-de-jos, 17 Martie 1911.

Iosif Dumitru,

(110) 1—2 capelan și preș. com. par.

Ospătărie.

In Lugoj, strada Făgetului Nr. 651, cu intravilan de circa 2 jughere catastrale, 2 sale mari pentru mușterii, 3 odăi de locuință, 2 bucătării, cămară, pivniță mare, 2 grajduri, un șopron mare pentru trăsuri și unul pentru lemne, și grădină mare cu loze oltoae de vițe, să vinde numai decit din mână liberă.

Ospătăria este cunoscută de zeci de ani sub numele „Ospătăria Băsășteanul“, și are cel mai bun renume.

A să adresa la proprietara:

Iosefina Muntean mărit. Crăciun

Lugoj, str. Alexandrovici Nr. 5.

(107) 2—3 Piața de lemne.

! ȚIGLĂ DE CIMENT !

Doritorii de a avea un coperiș de țiglă durabil pe mai mulți zeci de ani, să probeze cu țigla de ciment pregătită in Prima întrepr. de țiglă din ciment alui George Oprean, Orăștie.

Un metru cuadrat țiglă de ciment are o greutate de cca 29 klgr., pe cind cea de pământ are o greutate de cca 36 klgr., așa dară un coperiș de 1000 țigle din ciment e mai ușor cu 450—500 klgr., ca un coperiș de 1000 țigle din pământ.

Prin diferența aceea mare a greutății, la țigla de ciment să poate folosi tot lemnul de lipsă din material mai subțire și așa să cruță mult și in prețul de cumpărare și zidul nu suferă așa greutate mare, ca cu țiglă de pământ.

Țigla de ciment suferă contra focului, contra apei și contra mușchiului. In caz de foc nu creapă, ca cea de pământ, ajungindu-o apa și zăpada, mai tare să întărește, pe cind cea de pământ să inmozie, să îngreună și prinde mușchi. E lucru cunoscut că cimentul din ce trece să întărește, pe cind pământul să inmoaie, creapă și face gropi.

(116) 1—6

Tot aci să află ori și-cind ciment proaspăt, cu sacul sau cu vagonul, de calitatea cea mai bună și mai ieftin ca ori-unde.

Comande să **George Oprean**, prima întreprindere de țiglă din ciment in Orăștie.

: Vițe :
altoite

Vițe altoite.

Cine vrea să-și să-dească vițe

de vițe, să întrebe întâi că ce soi de altoi ar fi mai bune in locul acela, ca să dea rod îmbelșugat! Fiecare cultivator de vițe să bage de samă ce soiuri își sădește și dela cine cumpără! Ca să nu fie înșelați cum au pățit mulți.

Cine vrea să aibă o vițe trainică fără scăderi, sigur pe tot firul de altoi, să se adreseze cu încredere la subscrisul, care liferez cu garanție soiurile cele mai bune, in alegere bogată!

SOIURILE ȘI PREȚURILE.

Altoi pe riparia portalis (Glorie de Montpellier), prima vițe americană care prin calitatea ei a dat vițerilor încrederea in puterea de împotrivire a vițelor americane. Iubește pământul negru, care să nu aibă var mai mult de 12%.

Soiuri pentru vin alb.

	cl. I. 1000 b.
Burgund sur (Rülendi)	200 cor.
Ezerjó	200 "
Goarnes Iardovan (Járdavány)	200 "
Fetești (Leánka)	200 "
Galbina (Mézses Fehér)	200 "
Muscat Ottonel	220 "
Rizling Italian (Olasz Rizling)	200 "
Smighira (Som Furmint)	200 "
Musteasa (Muszter Fehér)	200 "
Silvan verde (Zöld Sylvani)	200 "
Mestecat (Vegyes)	200 "
Altoi clasa a II.	80 "

Soiuri pentru vin roșu.

	cl. I. 1000 b.
Logojana (Nemes kádárka)	200 cor.
Burgund mare (Nagy Burgund)	200 "
Carbenet	200 "
Soiuri de masă și desert.	
Chasselas blanc croquant alb	100 b. 22 K
Chasselas rouge	roșu " 22 "
Kossuth Kajos	" 26 "
Raisin de Calabre	" 26 "
Muscat Hamburg	" 26 "
Passatutti	" 24 "
Csaba gyöngye	" 50 "

Americană cu rădăcină 1000 buc. 40 cor.

Acestea sunt soiurile cele mai alese pentru ținutul ardelenesc, și deprinse cu clima deluroasă ardelenescă! Cu acestea nu va fi înșelat cultivatorul și va fi sigur că viața îi va aduce struguri mulți și bine copti!

Cei-ce fac comande sunt rugați a trimite 1/4 din preț ca arvună. Vița să trimită și cu rambursă (utánvét), după voia cumpărătorului, pachetarea să va face cu îngrijire socotind numai speșele proprii. La comanda mai mari, vind și pe cambiu pe lângă chișeși buni. Terminul de plată 1 Oct. 1911.

Adresați-vă cu încredere deplină la:

Nicolau Comănicu, cultivător de vii in Sincel, lângă Blaj : : : : :

(109)

Szancsal, u. p. Balázsfalva.

1—5

„Cassa de păstrare in Mercurea“, societate pe acții, dă in chirie magazia de cereale din curtea casei institutului (mărimea: 20 m. lungime și 12 m. lățime) situată in piața Mercurei, dimpreună cu localul de prăvălie aparținător acesteia, pe timp de 3 ani, începind cu 1 Iunie a. c., pe lângă chirie anuală de minimum 800 coroane.

Ofertele au să se înainteze cel mai târziu până in 30 Martie a. c. (95) 2—2

„Cassa de păstrare in Mercurea“ societate pe acții Szerdahely (Szeben m).

Casă cu crișmă de vînzare!

Subscrisul dau din mână liberă casele mele din Vaidai (I. Orăștie), aflătoare din 4 odăi pivniță, pavilion pentru joc, șură nouă cu grajd, grădină, oătră stradă 2 odăi in care e crișmă și prăvălie. Abzic de licența de crișmă in favorul cumpărătorului. Doritorii a o cumpăra să se adreseze la:

Gavrila George (Carica) (98) 2—3 Vajdej (p. Szászváros.)

„Város-major Szanatorium“ și „HYDROTHERAPIE“ 26 odăi arangiate cel mai modern. Supraveghiere medicală permanentă. Telefon 88—99. Birou central; stabiliment medical: Budapest, Ferencz körút 29. n. a 8—9; d. a. 3—5. Director-șef: Dr. Cosmutza. (884) 14—

Birou de informații. Cunoscind multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid in **Budapesta** birou de informație și **Agentură Românească.** Ori-ce informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și alte știri, ori-ce informații comerciale și în general în ori-ce cauză, dau in restimp de 2—3 zile ori-și-ei rezolvind toate chestiile in modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesic in persoană cu referentul cauzei și rog rezolvirea favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate; serviciu prompt, informații detaliate. (42) 5—15. La viză aștept la gară. **L. OLARIU,** Budapest, Lajos utca 141 III/19.

„LIBRA“, însoțire de credit și ajutorare, Criștor! AVIZ. Să aduce la cunoștință, că însoțirea economică și de ajutorare „Libra“ din Criștor — H. Kristyor — com. Hunedoarei, își va începe activitatea sa Duminecă, la 2 Aprile st. nou a. c. Toți on. membrii a însoțirei, cari au subscris cote, sunt prin aceasta poftiți al satisface îndatoririi cuprinse in §. 6 din statute, de a începe plătirile săptămânale de 20 fil. după fiecare cuotă. Timpul de plătire e defipt in fiecare Duminecă la oarele 2 după amiază, in localul președintelui Ioan Perian, paroch in Criștor. Criștor, la 12 Martie 1911. (101) 2—2 Direcțiunea.

Comandele să fac urgent și să trimit și cu rambursă!

CEL MAI NOU ȘI MAI BUN LEAC!

Atrag atențiunea marelui public, asupra medicamentului meu, pe care l'am descoperit numai de curind, și pe care îl dau cu garanție tuturor ce-l comandă. Medicamentul are mare efect asupra bolilor de: *uime, umflături, buboale, coctură, sugel, bubă-vindată* apoi la *tăieturi de săcure ori de cușit, la durere de spate și de picioare, chiar și celulice cade de-i vinețește vre-o parte a trupului, și la bube urite de pe trup!*

Leacul folosit *vindecă ori-și-ce boală de acestea.* — Dacă morbul e mai vechiu *coace fără nici o durere, spărgind rana și trăgind puroiul (coptura) și rămîne omul sănătos!* — *Folosește și la morburii învechite!* — *și la ARSURI!*

Leacul e folositor și pentru *animalele domestice* rănite, de aceea e bine ca la *nimeni să nu lipsească din casă acest leac* pentru cazuri de *îmbolnăviri*, leacul să poate păstra dela 10—20 ani fără a să strica.

Acest medicament (leac) nu să află spre vînzare in nici o farmacie, ci să pregătește de-adreptul de mine! Lămuriri (sfaturi) cum trebuie folosit leacul, să dau la cumpărare. — Leacul nu e periculos și are un miros plăcut! — Ca să poată procura ori-și-cine, am redus (scăzut) prețul. Portul postal deasomenea îl plătesc cind expețez comanda.

Acest medicament (o rudă de 10 cm. lungă) costă numai 1 cor. 50 fleri. Două ruzi 2 coroane 50 fleri.

Adresați-Vă cu încredere la **Romul Budoiu-Deleanu** in Sibiu-Nagyszeben (Strada Măcelarilor Nr. 45).

Preț ieftin, vindecare sigură!

Acest leac e controlat și de medici, constatind că e bun.

Colosală greșală

comite acela care n'a fost precaut, și contra durerilor de reumă, ișlas, împunșături, junghieri prin osse, dureri de spate, etc., — în loc de veritabilul —

REPARATOR

alui KRIEGNER, au folosit te miri ce imitațiuni. Recomandăm dar urgent fiecărui bolnav de reumă și celor cari sufer de morburile de mai sus, venite din răceală ori curent, — să folosească veritabilul

REPARATOR

alui Kriegner, — pe care îl pregătește numai ingură

Apoteca Kriegner, Budapest, Baross-u. 3.

Așadar aci să se adreseze cererile. — 0 sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Prin poștă 5 sticle mic, franco, 5 cor., 3 mari 6 cor. trimise cu ramburs ori banii înainte.

Acest leao vechiu și distins, e mai bun ca ori-ce spirt sărat, că după o singură frecare vindecă de tot!

La cumpărat ai de grijă să nu capoști imitațiuni!

(53) 5-3

Mare surprindere!

Ocazie defelul acesta numai ai în viață! 600 de obiecte numai cu 4-20 K.

1. orologiu de preciziune aurit, cu lanț, pentru care să dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă, de mătăsă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoabe femeiești elegante, 1 frumos collier de margaritare orientale, podoabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buzunar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade, cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrâni de-opotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și mai mult de 500 de obiecte necesare într'o casă. — Toate acestea, cu toate că ceasul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru 4 cor. 20 fl. Obiectele să trimit cu rambursă, ori cu trimiterea înainte a banilor pe adresa:

(104) 1-1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau nr. 394.

N. B. Cine comandă 2 pachete, capătă rabat un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit

(928) Nu cumpăra 11-20

nimic altceva contra

TUSEI,

contra răgușelei, catarului și flegmei, a tusei cu zgîrciuri și a celei măgărești, decât gustoasele

CARAMELE DE PEPT alui

Kaiser cu chipul alor 3 brazi.

5900 atestate autenticate de not. public dela medici și privați, despre succesul cel sigur.

Pachetul cu 20 și 40 fil. Doza 60 fil.

Să capătă în Orăștie la apotecarul C. Demeter și la J. Graffus.

Cruțați și vă încercați norocul!

Deja în 1 Aprilie 1911 puteți câștiga suma de:

cor. 180.000.—

cu un loz de Tisa de 4% din anul 1880.

Acest favorabil efect de stat îl vindem de prezent pe:

40 rate lunare de câte 11 coroane.

După solvirea ratei prime, cumpărătorul ia parte la toate tragerile următoare, — întrucît va achita și ratele viitoare regulat, — iar eventualul câștig este în întregime al lui și afară de asta i-să bonifică cupoanele,

adecă 4% interese.

După solvirea ratei prime, i-să estradă cumpărătorului o Listă de rate, în care să inducă Seria și Numărul lozului ce i-s'a vîndut, care până la solvirea tuturor ratelor să păstrează la noi în depozit. Aceste depouri stau sub controla statului. După achitarea ratei ultime i-să estradă cumpărătorului lozul original, asupra căruia poate dispune după plac.

Lozul de Tisza are anual două trageri și anume:

la 1 Aprilie și la 1 Octomvrie.

La fiecare tragere un câștig principal de cor. 180.000.— și o mulțime de câștiguri laterale. Suma totală a acestora face 2,297.120 cor.

Ultima tragere va fi în anul 1930 și până la terminul acesta tot lozul trebuie să se tragă cu un câștig mai mic sau mai mare. Valoarea acestor lozuri se urcă deci pe zi ce merge.

Toate cassele statului primesc lozurile acestea ca cautiune.

Vă rugăm deci a nu întîrzia cu trimiterea ratei prime, spre a putea participa deja la proxima tragere, care va fi la 1 Aprilie 1911.

Comandele să pot face prin mandat postal, asignîndu-ni-se suma de cor. 11, — ca rata primă. Pentru achitarea ratelor următoare vom pune la dispoziția cumpărătorilor cecuri postale. Cu deslușiri stăm gratuit la dispoziția fiecăruia.

OAMENI BUNI!

Nu lăsați norocul să vă treacă pe sub nas! Puneți mâna pe el!

Cu deosebită stimă:

Ustrendá Banca Ucastinny Spolok

BUDAPESTA, V., Sas-utcza 24.

„Tipografia Nouă”, I. Moța, in Orăștie.